

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Sōkratus Scholastiku Kai Ermeiu Sozomenu Ekklesiastikē Istoria

Socrates <Scholasticus>

Mogvntiae, 1677

XXI. De Imperatoris in Persidem irruptione, deque ejus caede.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14233

CAPUT XXI.

De Imperatoris in Persidem irruptione,
deque ejus cæde.

Porro Imperator paulo ante verum tempus in Persidem irrupit, quippe qui acceperat Persas hyeme infirmissimos atque ignavissimos esse. Cum enim frigoris impatientes sint, eo tempore à bello gerendo abstinent. Immo Medus ne manum quidera tunc temporis extra pallium protulerit, ut est in proverbio. Contra vero cum Romanos etiam per hyemem bello gerendo idoneos esse sciret, exercitum in regionem Persarum immisit. Multis igitur agris, vicis atque castellis vastatis, jam oppida ipsa Romani expugnabant. Porro obsidionem aggressus Ctesiphontis urbis nobilissimæ, regem Persarum in eas redegit angustias: ut crebras ad ipsum mitteret legationes, supplexque ab ipso peteret, ut parte imperii accepta finem bello imponens, ex agro Persarum discederet. Sed Julianus nec commotus animo, nec supplices miseratus est. Ac ne illud quidem quod vulgo dicitur, se cum ipse reputavit, vincere quidem præclarum esse; supervincere autem invidiosum. Verum divinationibus credens, quas ipsi Maximus Philosophus qui cum eo assidue versabatur, suggererat, & in eam opinionem adductus, Alexandri se Macedonis gloriam non æquaturum modo, sed etiam superaturum esse, supplicationes Persarum reject. Putabatque juxta Pythagoræ & Platonis sententiam, per animarum ex aliis corporibus in alia transmigrationem, Alexandri animam se habere, immo ipsum esse alio in corpore Alexandrum. Hæc illum opinio decepit, effecitque ne regis Persarum postulationem tunc admitteret. Itaque rex cum legationem suam nihil profecisse animadverteret, ad præliandi necessitatem redactus est. Et postero quam legatos miserat die, universas quas habebat copias in aciem educit adversus Romanos. At Romani principem quidem ipsum reprehendebant, quod cum lucro abstinere à prælio noluisset. Nihilo tamen minus instantibus resistebant: rursusque hostem in fugam vertunt. Aderat quidem Imperator equo insidens, & militum animos confirmabat: inermis tamen, solâ

A

ΚεΦ. κα'.

Περὶ τῆς εἰς Περσίδα τῆς βασιλείας ἀφ' ἧς, ἐξ ἧς ἀναρίστωσιν αὐτῆ.

Οὐδὲ βασιλεὺς εἰς τὴν τῶν Περσῶν ἐπιβουλὴν μικρὸν πρὸ τῆς ἔαρος, πρὸς τὸ ἀδυνεστάτα καὶ ἀνανδροτάτα ἐπιβουλὴν ἐποίησεν, ἀπομαχομένους τὸν χρόνον ἀλλ' ἐδὲ χεῖρα, τὸ τῆς λόγῃ, βασιλεὺς ἀν' ὅτε ἐξω τῆς Φάρσας μὴδ' ἀνῆλθε, μαίεις δ' εἰδὼς καὶ χεῖρ' ἀγωνιστῶν δυνάμενος, ἐπαφῆκε τῇ χώρα τὸν στρατὸν πολλὰς ἐν χώρῃ καὶ κόμας καὶ φρουρὰς πορθησάντας, ἦδη καὶ τὰς πόλεις ἐλαμνον' ἁφ' ἑσθ' ἰκτενοῦσας ἢ κησιφών' αὐτὴν μητροπολιν, τοσούτον ἐπολιόρκει τὸν βασιλεὺς ὡς ἐκείνον πρὸς βίαιαις χρήσασθαι συγκαταίκετευσεν τὴν ἡμιωθῆναι μέρ' ἑκάστης καὶ πατρίδ' εἰκαλῶσας τὸν πόλεμον ἀποχωρήσῃ ὁ δὲ, ὅσον ἐπαθε τὴν ψυχὴν, ἐκ τῆς ἰκτενοῦσας ἠλέησεν ἀλλ' ἐδὲ τὸ τῆς γῆς ἐν ἑλαβεν, ὡς ἄρα νικῶν μὲν, καὶ ὑπερικήσας δὲ, ἐπέφθονον πεπεσθῆναι μανίας πᾶν, ἃς αὐτὰ συμπαρῶν ὁ βασιλεὺς μαξίμ' ὑπέλιθε, καὶ ἀνεκέρησας τὴν ἀλεξάνδρου τῆς μακεδόν' ἐπιλαβῆν, ἢ κ' μᾶλλον ὑπερβαίνεν, τὰς ἰκτενοῦσας Περσῶν ἀπεκέρσατο καὶ ἐνόμιζε κ' πύθαγορος καὶ πλάτων δόξαν, ἐκ τῆς σωματώσεως τὴν ἀλεξάνδρου ἔχεν μᾶλλον δὲ αὐτὸς εἶναι ἀλεξάνδρου ἐκ τῆς ῥωσώματι αὐτῆ ἢ οἷσις αὐτὸν ἐξῆπασε, καὶ παρεσκευάσατο τότε τὴν ἰκτενοῦσας μὴ ἀφ' ἀδέξασθαι διότι ἐκείν' ἀνῆλθε αὐτὰ τῆς πρὸς βίαιαις ἀνάγκῃ καθίσα, καὶ τῆς ἐκείν' ἡμέρας πᾶσαν τὴν ἡμέραν διώκειν ἀντιτάθει τῶν ῥωμαίων στρατὸν διεμέμφοντο μὲν ἐν τὸν βασιλεὺς ῥωμαίων δόπιμ' Ἰππερδῶς ὄφθηκε τῆς μάχης ἐκ τῆς τοῖς παρῶν ἀνεκέρησας καὶ αὐτῶν πολεμίας τρέψασιν εἰς φυγὴν, ὁ δὲ βασιλεὺς παρῶν ἰππότης μὲν, καὶ ἐπέφθονον

τὸν στρατὸν ἀοπλὸς ἦ, τῆ δ' εὐτυχίας ἐλπίδι
 μόνῃ θάρρῶν. Ἐξ ἀφανῆς ἡ ἀκόνηλον φέρε
 καὶ αὐτὸς, καὶ διαβραχιόνος διαδραμόν, εἰς
 τὴν πλῆθυν εἰσέδν ἐκ ταύτης ἡ τ' πληγῆς τὸν
 βίον κατέστρεψεν, ἀδήλα γνημοδύρα. Ἐ ἀνελόν-
 10 αὐτὸν οἱ μὴν γδ, ὑπὸ πνοσ πέρσος αὐτομό-
 λε βληθῆναι φασίν οἱ ἦ, ὑπὸ οἰκείσ στρατιώ-
 τσ, ὁ πολὺς λόγος κραίει· κάλλιστος ἦ ὁ ἐν
 τοῖς οἰκείοις ἔ βασιλεύσ στρατιομόδρος, ἰσο-
 ρύσας τὰ καὶ αὐτὸν ἐν ἠρωϊκῶ μέτρω, τὸν τότε
 πόλεμον διηγέμεν. ὑπὸ δαύμοι βλη-
 20 θέντα τέλθῆσαι φησίν· ὅπε τυχὸν μὴν ὡς
 ποιήης ἐπλάσε, τυχὸν ἡ ἔ τως ἐχθ'· πολλὰς
 γδ εὐωνύες μελήθον ἡ ὅπως δ' ἀνέχοι τὰ καὶ
 αὐτὸν, ἀλλ' ἐν ἐκείνῳ γε ὅσκι ἐλάνθανεν, ὡς ἦν ὁ
 ἀνῆς δια παρθυμίαν ὅσκι ἀσφαλῆς, δι' ἐυ-
 παιδευσίαν κενόδοξος, δι' ἑπιπέικειαν πε-
 30 πλάσμιον ἐγκαταφρονητός· ἰελιανὸς μὴν ἐν
 ἐν τῆ τείατῆ αὐτῆ ὑπαίεια, ἦν ἄμα σα-
 λασίῳ ἐδέδωκῆς, παρὶ τῆν ἐκλίω καὶ εἰκάδα τῆ
 ἰανίε μινὸς ἐν τῆ περσῶν χώρα, ὡς ἐφλυ, τὸν
 βίον κατέλυσε·ν τέτο ἡ ἐτ' ἦν τρίτον τ' βα-
 40 σιλείας αὐτῆ· ἐδέδομον ἦ, ἀφ' ἑ καῖσαρ δὸπὸ
 κωνσταντίου παρθεβλήθη τετακοςόν ἡ κ' πρῶ-
 50 τὸν ἦν τῆς ζωῆς αὐτῆ

spe felicitatis confusus. Cum subito ja-
 culum ex occulto in eum conjicitur, &
 perfructo brachio in latus ejus infigitur.
 Ex hoc vulnere Imperator vitam amisit,
 incerto caedis illius auctore. Alii enim à
 transfuga quodam Persa vulneratum
 produnt: alii ab uno ex militibus Ro-
 manis; quæ quidem constantior fama
 est. Verum Callistus qui inter pro-
 tectores Imperatoris domesticos milita-
 bat, & qui res ejus gestas heroïco car-
 mine conscripsit, bellum hoc enarrans,
 principem à dæmone percussum interi-
 10 isse tradit. Quod quidem ille, fortasse
 ut poeta finxit: fortasse vero ita se res ha-
 bet. Multis enim ultrices furia læthum
 intulere. Sed utcunque se res habe-
 at, illud certe nemini obscurum est, vi-
 rum hunc præ nimio animi ardore in-
 cautioem fuisse; ob cruditionem ve-
 ro, inanis gloriæ cupidum: ob simula-
 tam mansuetudinem contemptui ob-
 noxium. Julianus igitur quarto Con-
 20 sulatu suo, quem cum Salustio collega
 gesserat, die sexto Calendas Iulii in
 Perside, sicut diximus, extremum di-
 em clausit. Tertius hic erat annus
 Imperii illius: Septimus vero ex quo
 Cæsar à Constantio fuerat nuncupatus:
 30 vitæ vero primus actrice finis.

Κεφ. κβ.

περὶ τῆς ἀναγορῆς τοῦ ἰουλιανῶ.

Οἱ ἡ στρατιώται ἐν μεγίστῃ παρθεβλήθη
 ἡμέρα ἀναδύκνυσα βασιλεία ἰουλιανῶν, ἀνδρα
 ἡρααῖον καὶ ἐν γῆν ὅσκι χιλίαρχος ὦν ἠνίκα
 ἰελιανὸς ἀγέσεν τοῖς στρατιομοδοῖς νόμω
 παρθυμῆς, ἡ δὴν ἡ δὸπὸς παρθεβλήθη, μάλλον τὴν
 10 ζώνω δὸπὸς παρθεβλήθη, ἡ ἐκτελεῖν ἀσεβῆς
 βασιλείας ἑπιτάγμα· ἀλλὰ ἰελιανὸς μὴν
 τῆ ἀνάκη ἑπιπέικειαν πόλεμος, ἐν τοῖς στρα-
 20 τισίν εἶχε τὸν ἀνδρα· τότε ἡ ἀρθεβλήθη εἰς τὸ
 βασιλεύσαι, παρθεβλήθη· βία τῆ ἐλκόμδρος ὑ-
 πὸ τῆν στρατιωτῶν, ἐβόα, μὴ βάλωδς λέγων
 βασιλεύειν ἀνθρώπων ἐλλωζῆν παρθεβλήθη
 30 νων, αὐτὸς ὦν χριστιανός· ὡς ἐν Φανῆ κοινῆ πάν-
 των ἐγίνετο, ὁμολογῆσα κ' αὐτὸς εἶναι χριστι-
 40 νός, δέχε' ἡ μὴ τὴν βασιλείαν· ἐν σενῶ
 δ' ἑξαιφνης δὸπὸς παρθεβλήθη ἐν τῆ παρθεβλήθη,
 καὶ τῆν στρατιωτῶν λιμῶ φθειρομῶν,

CAP. XXII.

De Nuncupatione Imperatoris Ioviani.

Milites vero in summa difficultate
 10 positi, nulla interposita mora Iovianum
 postredie Imperatorem desig-
 nant, virum strenuum ac nobilem.
 Qui cum esset Tribunus militum, quo
 tempore Julianus edicto proposito o-
 20 ptionem militibus dedit, ut aut sacrifi-
 carent, aut militiam abjicerent, cin-
 gulum deponere maluit, quam impii
 principis mandato obtemperare. Iulia-
 nus tamen imminentis tum belli neces-
 30 sitate constriictus, eum inter Duces re-
 tinuerat. Tunc temporis vero cum
 Imperator esset nuncupatus, imperium
 suscipere detrectabat. Et militibus
 per vim cum trahentibus; vociferaba-
 40 tur nolle se, qui Christianus esset, ho-
 minibus superstitioni Gentilium dedi-
 tis imperare. Verum postea quam om-
 nes una voce professi sunt se quoque
 Christianos esse, ipse quidem imperium
 suscepit. Caterum in summa difficultate
 repente derelictus in hostico, militibus

Bb ij